

สงครามเดี่ยว ยุทธศาสตร์คู่... บทเรียนกองทัพไทย ?

นาวาเอก ยุทธนา พิกผลงาม

วมจำได้ว่าเคยดูละครโทรทัศน์ที่นายทหารเรือหลายท่านได้แสดงละครจำลองเหตุการณ์ การรบที่เกาะช้าง หลังจากนั้นก็ได้อ่านบทความเรื่อง การรบที่เกาะช้าง ในนิตยสารนาวิกศาสตร์ของคุณพ่อที่ท่านนำกลับมาที่บ้าน ครั้งแรกที่อ่านก็ไม่ได้คิดอะไรมากนอกจากมีความรู้สึกโกรธฝรั่งเศสที่มารุกรานและมีความภูมิใจที่ทหารเรือไทยสามารถป้องกันประเทศมิให้กำลังทางเรือของข้าศึกที่มีจำนวนมากกว่าสามารถรุกล้ำเข้ามาทำความเสียหายให้กับประเทศได้ เช่นเดียวกับที่เคยเกิดขึ้นในเหตุการณ์ ร.ศ. ๑๑๒ ต่อมาเมื่อมาเป็นนักเรียนนายเรือก็ได้เรียนวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง การรบที่เกาะช้าง อีกครั้ง คราวนี้ได้เรียนรู้รายละเอียดของการรบ รวมทั้งได้มีโอกาสถกแถลงลงในเรื่องยุทธวิธีการรบ ผลจากการรบในเชิงยุทธศาสตร์ ทำให้รู้สึกว่าเป็นการรบที่สำคัญและน่าสนใจของทหารเรือไทย

เมื่อมาเข้าเรียนที่วิทยาลัยการทัพเรือ ใน พ.ศ.๒๕๔๓ ผมก็ต้องเรียนเกี่ยวกับการรบที่เกาะช้างอีกครั้ง ในครั้งนี้เราได้มีโอกาสวิเคราะห์การรบที่เกาะช้างค่อนข้างมาก

ซึ่งภายหลังจากสัมมนาในวิทยาลัยการทัพเรือแล้ว ก็ยังคงมีคำถามค้างคาใจที่ไม่มีคำตอบอีกหลายข้อ แต่นับว่าเป็นความโชคดีที่วิทยาลัยการทัพเรือทำการสอนเฉพาะ

ช่วงเวลาเช้า ทำให้พอมีเวลาได้ค้นคว้า เรื่องราวการรบที่เกาะช้างและสถานการณ์ของกองทัพเรือในยุคสงครามอินโดจีนจากห้องสมุดของสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง ซึ่งการค้นคว้าเอกสารในห้องสมุดสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง ทำให้ผมได้รับทราบ

ข้อมูลเกี่ยวกับการรบที่เกาะช้างเพิ่มมากขึ้นจากหนังสือหลายเล่ม แต่มีอยู่เล่มหนึ่งซึ่งผมได้พบเข้าโดยบังเอิญและมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์บางชิ้นที่ช่วยทำให้พอจะเข้าใจและอนุมานการปฏิบัติการของกองทัพเรือในสงครามอินโดจีนได้ หนังสือเล่มดังกล่าวมีชื่อว่า “กรมรถไฟกับกรณีพิพาทอินโดจีนฝรั่งเศส” เขียนโดย พันเอก แสง จุลละจาริตต์ ข้อมูลการรบที่เกาะช้างซึ่งผมได้พบจากหนังสือหลายเล่มในห้องสมุดพอจะสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

สถานการณ์ของโลกในช่วงก่อนที่จะเกิดสงครามอินโดจีนนั้น ในยุโรปสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่เกิดขึ้นทหารเยอรมันกำลังเป็นฝ่ายรุกไล่ทหารอังกฤษและฝรั่งเศสในหลายพื้นที่ ในเอเชียญี่ปุ่นก็กำลังรุกเข้าไปในจีน อังกฤษกับไทยได้ทำสัญญาไม่รุกรานกันเมื่อ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๓ และฝรั่งเศสกำลังเจรจากับไทยเพื่อจะทำสัญญาไม่รุกรานกัน รัฐบาลไทยในสมัยนั้น

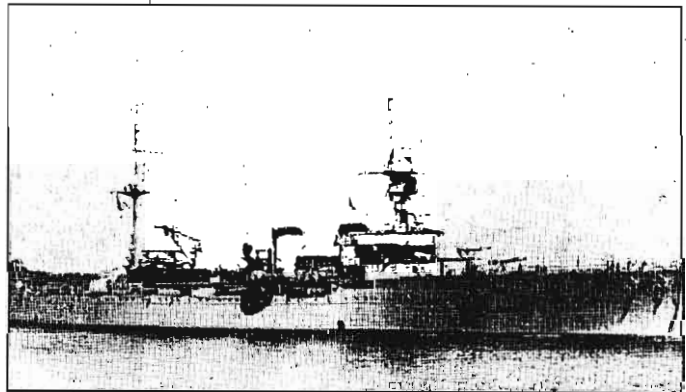
ประชาชนเดินขบวนสนับสนุนรัฐบาลไทยในการเรียกร้องดินแดนคืนจากฝรั่งเศส

ประเมินสถานการณ์ว่าเหตุการณ์ในอินโดจีนตึงเครียดยิ่งขึ้นทุกวัน และสงครามคงจะเกิดขึ้นในอินโดจีนที่ฝรั่งเศสยึดครองไว้ ทำให้เกรงว่าฝรั่งเศสอาจจะยินยอมยกอินโดจีนให้ญี่ปุ่น และหากไทยไม่แสดงความสนใจในดินแดนของเราที่เสียไป รัฐบาลจะต้องรับผิดชอบต่ออนุชนรุ่นหลังในฐานะที่เพิกเฉย พอดีกับฝรั่งเศสเปลี่ยนใจในเรื่องการให้สัตยาบันสัญญาไม่รุกรานกัน รัฐบาลไทยจึงได้ยื่นข้อเสนอต่อฝรั่งเศสขอปรับปรุงเส้นเขตแดน และขอให้ฝรั่งเศสรับรองว่าถ้าฝรั่งเศสจะเปลี่ยนอธิปไตยจากฝรั่งเศสก็ขอให้ฝรั่งเศสคืนดินแดนให้ไทย แต่ฝรั่งเศสได้บอกปิดข้อเสนอของไทยเมื่อ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๓ นับจากนั้นเป็นต้นมาสถานการณ์บริเวณชายแดนไทยกับอินโดจีนฝรั่งเศสก็เริ่มตึงเครียดขึ้นตามลำดับ ฝรั่งเศสได้เคลื่อนกำลังทหารมาประชิด

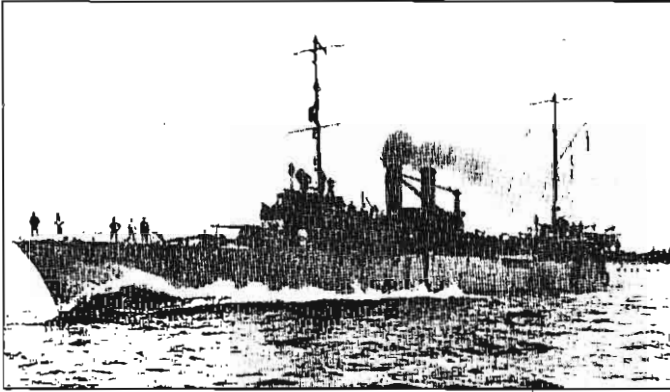
พรมแดนไทย ในเวลาเดียวกันญี่ปุ่นกำลัง
เจรจาขอส่งทหาร ๒๕,๐๐๐ นาย เข้าไปใน
อินโดจีน แต่พอ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๓
ญี่ปุ่นก็ได้ส่งกำลังรุกข้ามพรมแดนจีนกับ
อินโดจีน ทหารฝรั่งเศสได้ต่อสู้จนหมด
กระสุนและได้ยอมแพ้ ไทยและญี่ปุ่นได้ทำ
สัญญาไม่รุกรานกันเมื่อ ๒๗ กันยายน พ.ศ.
๒๔๘๓ ซึ่งเป็นวันเดียวกับที่เยอรมัน อิตาลี
และญี่ปุ่นทำสัญญาไตรภาคี และในวันนี้อง
เครื่องบินฝรั่งเศสก็ได้บินล้าเข้ามาใน
ดินแดนไทยอีกครั้ง กองทัพอากาศจึงได้รับ
คำสั่งให้จัดกำลังทางอากาศไปประจำทาง
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่เครื่องบินรบ
ฝรั่งเศสก็ยังคงบินล้าแดนเข้ามาอยู่เรื่อย ๆ
กำลังทหารฝรั่งเศสในอินโดจีนเวลานั้นมี
กำลังทางบก ๕๐,๐๐๐ นาย เป็นทหาร
ฝรั่งเศส ๑๒,๐๐๐ นาย ที่เหลือ
เป็นทหารพื้นเมือง มีปืนใหญ่
๑๐๐ กระบอก ยานเกราะเก่า ๆ
๓๐ คัน กำลังทางเรือ (ตาม
หลักฐานของฝรั่งเศส) ประกอบด้วย
เรือลาดตระเวนหนัก ๑ ลำ
ติดปืน ๖ นิ้ว ๘ กระบอกปืน ๓ นิ้ว
๔ กระบอก ตอร์ปิโด ๑๒ ท่อ เรือสลุป ๔ ลำ
ติดปืน ๕.๕ นิ้ว ๓ กระบอก เรือปืน ๔ ลำ
รวม ๙ ลำ กำลังทางอากาศ ประกอบด้วย
เครื่องบิน ๑๐๐ เครื่อง โดยมีเครื่องบินที่
ทันสมัยแบบ โมราน ๒๐ เครื่อง ฝรั่งเศสได้
ทราบว่ายฝ่ายไทยมีกำลังทหารบกประจำการ

๖๐,๐๐๐ นาย และกองหนุน ๓๐๐,๐๐๐ นาย
เครื่องบินรบแบบต่างๆ ประมาณ ๓๐๐ เครื่อง
สถานการณ์ระหว่างไทยกับฝรั่งเศส
ได้ทวีความตึงเครียดขึ้นเรื่อย ๆ ฝ่ายฝรั่งเศส
ได้จัดตั้งกองเรือเฉพาะกิจ เมื่อ ๑๕
พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๘๓ ประกอบกำลังจาก
เรือรบฝรั่งเศส เกือบทั้งหมดที่มีอยู่ใน
อินโดจีนในเวลานั้นได้แก่ เรือลาดตระเวน
ลามอตตูปิเกต เรือสลุปตูมองต์ ดูร์วิลล์
เรือสลุปอามิรอล ชาร์เนร์ เรือสลุปตาอูร์
เรือสลุปมาร์น เครื่องบินฝรั่งเศสได้บิน
ล้าแดนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เป็นลำดับ จนกระทั่งเช้า ๒๘ พฤศจิกายน
พ.ศ.๒๔๘๓ เครื่องบินของทั้ง ๒ ฝ่าย ก็ได้
ทำการรบทางอากาศกันเป็นครั้งแรก
เหนือจังหวัดนครพนม และเครื่องบินฝรั่งเศส

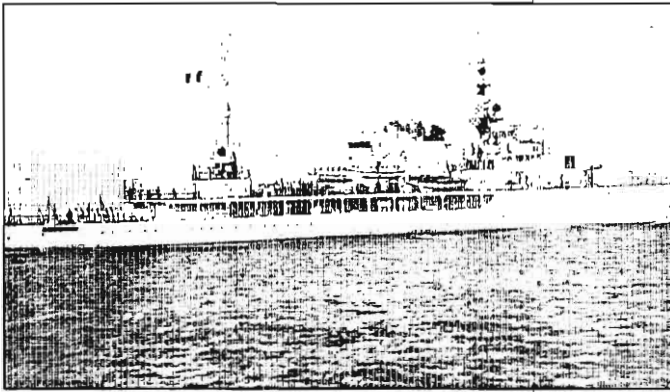

เรือลาดตระเวนหนัก ลามอตตูปิเกต

ได้ทิ้งระเบิดลงมา ๓ ลูก แต่ไม่ปรากฏ
ความเสียหาย ในตอนเย็นเครื่องบินของ
ฝ่ายเราจึงได้ไปทิ้งระเบิดคลังน้ำมันที่ทำแขก
เพื่อเป็นการโต้ตอบ ส่วนการปฏิบัติการทางเรือ

เรือสลุป มาร์ลิน

เรือสลุป อามิราล ชาร์เนอร์

เครื่องบินขับไล่แบบ ฮอว์ก ของกองทัพ
อากาศไทย

ของไทยนั้นนับตั้งแต่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๘๓ กองทัพเรือได้วางกำลังทางเรือ ส่วนใหญ่ไว้ที่สัตหีบและจัดกำลังทางเรือ

จำนวนหนึ่งผลัดเปลี่ยนกันไป
ป้องกันชายฝั่งทะเลตะวันออก
โดยวางกำลังที่เกาะช้าง

การต่อสู้ระหว่างเครื่องบิน
ของไทยกับเรือรบฝรั่งเศสได้เกิด
ขึ้นเป็นครั้งแรก ใน ๑ ธันวาคม
พ.ศ.๒๔๘๓ เมื่อกำลังทาง

อากาศของเราที่สนามบินจันทบุรีได้รับแจ้ง
ว่ามีเรือรบฝรั่งเศสมาพลขึ้นบก
ที่บ้านอบยาม (น่าจะเป็นบ้าน
โอบยาม - ผู้เขียน) จังหวัดตราด.
ปรากฏว่าพบเรือฝรั่งเศส ๓ ลำ
จึงได้เข้าโจมตีทิ้งระเบิด จนเรือ
ฝรั่งเศสต้องถอนตัวกลับไป

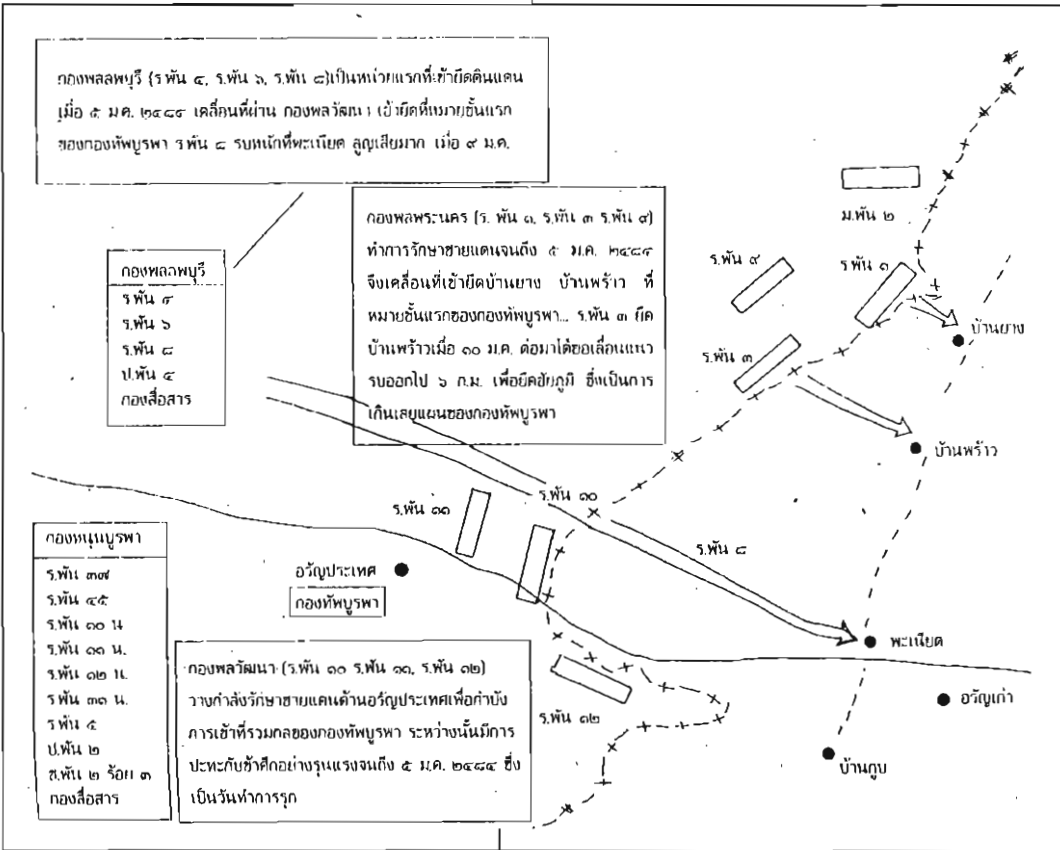
สำหรับการปะทะทางบกได้
เริ่มขึ้นเมื่อ ๒ ธันวาคม พ.ศ.
๒๔๘๓ โดยฝรั่งเศสได้ใช้เรือหุ้ม
เกราะในแม่น้ำโขงเข้ามาระดม
ยิงจังหวัดหนองคาย จึงทำให้
เกิดการยิงโต้ตอบกันขึ้น จนใน
ที่สุดเรือของฝรั่งเศสได้ถูกทำลาย
นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาทั้ง ๒ ฝ่าย
ก็มีการปะทะกันตามแนว
ชายแดนมาโดยตลอด จาก

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ กำลังทางบก
ของไทยได้ชิงทำการรุกออกนอกประเทศ
เมื่อ ๕ มกราคม พ.ศ.๒๔๘๔ โดย กองพล
พระนคร ที่วางกำลังที่อรัญประเทศ ได้รุก
ผ่านปอยเปตเข้าโจมตีพะเนียดเมื่อ

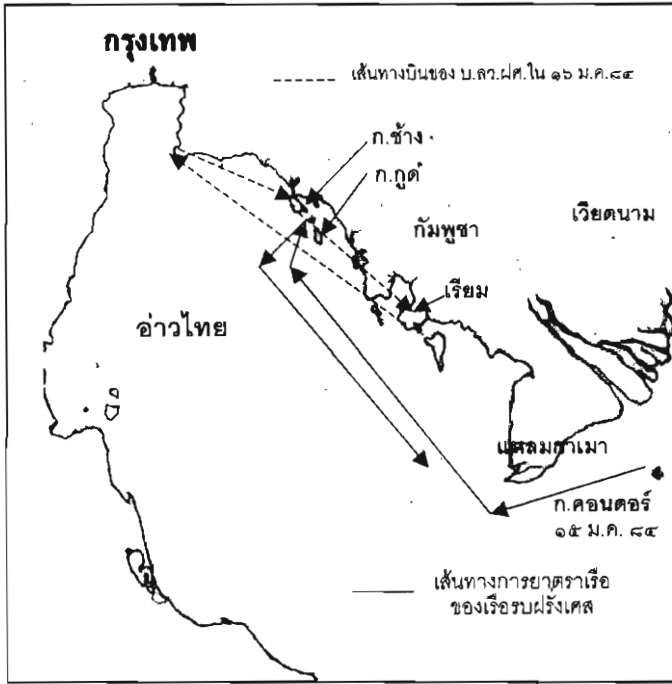
เชลยศึกทหารฝรั่งเศส

อากาศสนับสุนน ฝ่ายฝรั่งเศส ได้กำหนดแผนการรุก ซึ่ง นายพลเรือ เดอกูซ์ ผู้สำเร็จ ราชการอินโดจีนฝรั่งเศส ได้ให้ความเห็นชอบ และผู้บัญชาการ ทหารสูงสุดได้สั่งการเมื่อ ๑๒ มกราคม พ.ศ.๒๔๘๔ ให้ กองทัพบกและกองทัพเรือ ร่วมกันทำการโจมตีไทย ในการนี้ฝรั่งเศสได้มีการจัดตั้ง กองบัญชาการร่วมขึ้น โดยกำลังทางบก

๕ มกราคม พ.ศ.๒๔๘๔ จากนั้นการรบ ทางบกก็ได้ขยายตัวออกไปโดยมีกำลังทาง

กองพลพระนคร ได้รุกผ่านปอยเปตเข้าโจมตี พะเนียด เมื่อ ๕ มกราคม พ.ศ.๒๔๘๔

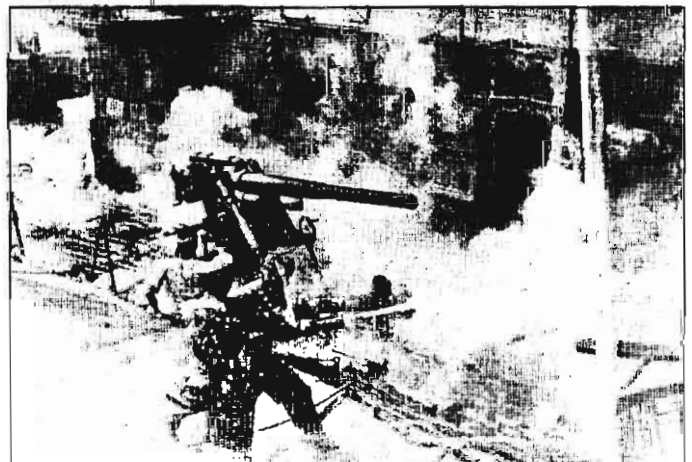
กำลังและการประกอบกำลัง
ทางเรือของฝ่ายไทยทั้งที่สัตหีบ
และเกาะช้าง การที่เครื่องบิน
ลาดตระเวนฝรั่งเศสได้มา
ลาดตระเวนที่เกาะช้าง ทำให้
เรือหลวงธนบุรี และเรือหลวง
หนองสาหร่ายได้ออกเรือเมื่อวันที่
๑๕๑๕ เพื่อย้ายที่จอดเรือจาก
เกาะง่ามไปจอดเรือที่อ่าว
สลักคอก เวลา ๒๑๐๐ นาวาเอก
เบริงเยร์ ผู้บังคับการกองเรือ
เฉพาะกิจฝรั่งเศสได้ตัดสินใจที่
จะนำกำลังเข้าโจมตีกำลังเรือรบ

จะเข้าโจมตีรัฐประเทศ และกำลังทางเรือ
ฝรั่งเศสจะเข้าโจมตีเรือรบไทยที่สัตหีบ
หรือที่เกาะช้าง

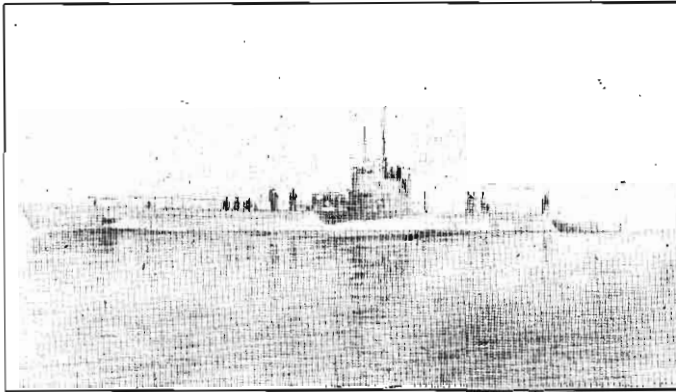
ใน ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๔ กองเรือ
เฉพาะกิจฝรั่งเศสได้รวมกำลังและทำการ
ฝึกซ้อมกัน โดยในตอนเย็นของ ๑๕ มกราคม
กองเรือเฉพาะกิจฝรั่งเศสได้
จอดเรือรวมกำลังพร้อมที่จะออก
ปฏิบัติการในอ่าวทางตะวันตก
เฉียงใต้ของเกาะคอนคอร
ซึ่งอยู่ใกล้กับปลายแหลมกาเมา
ในบ่าย ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๔
เครื่องบินลาดตระเวน ของ
กองทัพเรือฝรั่งเศสได้บินจาก
เรียมไปลาดตระเวนที่สัตหีบและ
เกาะช้าง ทำให้ฝรั่งเศสได้ทราบการวาง

ไทยที่เกาะช้าง ซึ่งมีกำลังน้อยกว่า โดยได้
ส่งข่าวไปยังเรือทุกลำในกองเรือเฉพาะกิจ
แจ้งให้ทราบว่าจะเข้าโจมตีกำลังทางเรือ
ฝ่ายไทยที่เกาะช้างในเช้า ๑๗ มกราคม

๑๗ มกราคม เวลา ๐๕๔๕ เครื่องบิน
ลาดตระเวนของกองทัพเรือฝรั่งเศสได้

ทหารประจำเรือหลวงธนบุรีกำลังดับเพลิง
ที่เกิดจากการสู้รบ

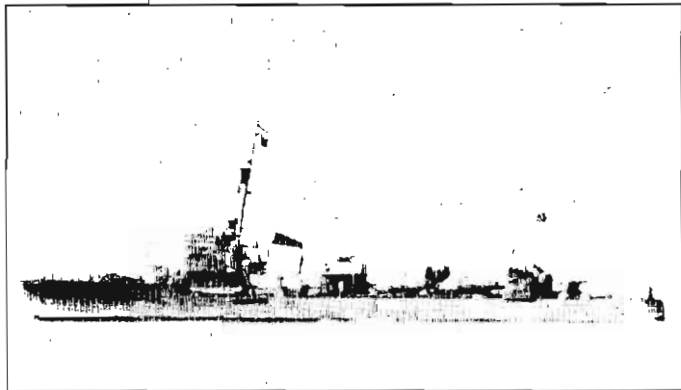
พยายามติดต่อกับกองเรือเฉพาะกิจทางวิทยุ แต่กองเรือเฉพาะกิจไม่ได้ตอบรับการติดต่อ จากเครื่องบินลาดตระเวนเพราะต้องการ จู่โจมเข้าทำลายกำลังทางเรือของไทยที่ เกาะช้าง เวลา ๐๖๐๕ เครื่องบินลาดตระเวน ของกองเรือฝรั่งเศสได้บินมาลาดตระเวน เหนือเกาะช้างและได้รายงานตำบลที่กำลัง ทางเรือของไทยให้กองเรือเฉพาะกิจฝรั่งเศส

ทราบทางวิทยุ กองเรือเฉพาะกิจ ได้ทราบตำบลที่จอดเรือของ ฝ่ายไทยและต่อมาได้เห็นแสงไฟ จากปืนของเรือหลวงสงขลาและ เรือหลวงชลบุรีที่ทำการยิง เครื่องบินลาดตระเวนฝรั่งเศส จากนั้นกำลังทางเรือทั้ง ๒ ฝ่าย ก็ได้เข้าทำการรบกัน ซึ่งจะไม่ขอกล่าวใน รายละเอียดเพราะเชื่อว่าทุกท่านได้ทราบ กันดีอยู่แล้ว ผลจากการยิงต่อสู้ปรากฏว่า ฝ่ายไทยเสียเรือหลวงธนบุรี เรือหลวงชลบุรี และเรือหลวงสงขลา พร้อมทหารประจำเรือ จำนวนหนึ่ง แม้ว่าจะไม่ทราบแน่ชัดว่าฝ่าย ฝรั่งเศสได้รับความเสียหายอย่างไรบ้าง แต่

ก็เชื่อว่าการกำลังทางเรือของฝรั่งเศส คงต้องได้รับความเสียหายจากการสู้รบด้วย ไม่เช่นนั้นทำไม จึงต้องถอนตัวจากการรบและ ไม่เคยนำกำลังกลับมาปฏิบัติการในอ่าวไทยอีกเลย

หลังการรบที่เกาะช้างมาจนถึง

ทุกวันนี้ ก็ยังมีคำถามที่ต้องการความ กระจ่างหลายข้อ เช่น ทำไมกำลังทางเรือที่ เกาะช้างจึงจอดเรือรับสถานการณ์ใน ลักษณะเช่นนั้น? กำลังเรือดำน้ำของเราทั้ง ๔ ลำซึ่งเป็นอาวุธที่ฝรั่งเศสเกรงกลัวมากที่สุดไปไหน? ทำไมกองทัพเรือจึงไม่ชิงทำ การรุกเช่นเดียวกับกองทัพบกและกองทัพ อากาศ? หรือคำถามที่ว่า กองทัพเรือมี

เรือตอร์ปิโดใหญ่ชุดเรือหลวงชลบุรี

หนทางปฏิบัติอื่นในสงครามอินโดจีน หรือไม่? เพราะจากหลักฐานเท่าที่รวบรวม ได้ปรากฏว่า กำลังทางเรือของเราทั้งหมด เหนือกว่าของฝรั่งเศสทั้งหมดในอินโดจีน ขณะนั้น กำลังทางเรือของเราไม่จำเป็นต้อง

ใช้หลักการกองเรือคองซีพลอย !

ทำไมกำลังทางเรือที่เกาะช้างจึงจอดเรือรับสถานการณ์ในลักษณะเช่นนั้น รวมทั้งการที่กองทัพเรือไม่จัดเรือและเครื่องบินออกทำการลาดตระเวนให้ครอบคลุมพื้นที่ปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา มีหนังสือหลายเล่มได้อธิบายว่าเป็นเพราะในเวลานั้นประเทศไทยอยู่ในภาวะขาดแคลนน้ำมัน โดยมีคำสั่งจากกองบัญชาการทหารสูงสุดให้ประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งเมื่อพิจารณาอย่างผิวเผินแล้วก็นับว่ามีเหตุผล เพราะประเทศไทยเวลานั้นจำเป็นต้องพึ่งพาน้ำมันสำเร็จรูปจากนอกประเทศและยังไม่มีโรงกลั่นเป็นของตนเอง การสำรองน้ำมันในประเทศกระทำได้อย่างจำกัด แต่จากรวบรวมข้อมูลกลับปรากฏว่าอังกฤษได้ขายน้ำมันเชื้อเพลิงให้ประเทศไทย โดยส่งมาจากสิงคโปร์ทางเรือ ซึ่งฝรั่งเศสไม่เคยพยายามปฏิบัติการใด ๆ ที่จะตัดเส้นทางลำเลียงทางทะเลของฝ่ายเราจากสิงคโปร์มากรุงเทพฯ ฯ เลยทั้งก่อนและหลังการรบที่เกาะช้าง นอกจากนี้ยังน่าแปลกใจอีกว่าการประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิงของกองทัพไทยในขณะนั้นเป็นการดำเนินการของกำลังทางเรือเท่านั้น ส่วนกำลังทางบกและกำลังทางอากาศมิได้มีการกล่าวถึง อีกทั้งยังได้มีการใช้กำลังทางอากาศทำการรบตั้งแต่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๓ ส่วนกำลังทางบกก็ได้ทำการรุกออกนอกประเทศตั้งแต่

๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งแน่นอนว่าจำเป็นต้องมีการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงในการปฏิบัติการรบค่อนข้างมาก นอกจากนี้ยังปรากฏว่าภายหลังการรบที่เกาะช้างแล้ว กำลังทางเรือของไทยได้เพิ่มการลาดตระเวนมากขึ้น แต่ก็ไม่ปรากฏว่าประเทศไทยขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงเลยจนสงครามอินโดจีนยุติลง และเป็นที่น่าคิดว่าอะไรจะเกิดขึ้นหากเรือตอร์ปิโดใหญ่ทั้ง ๒ ลำรวมไฟหม้อน้ำไว้พร้อมออกเรือได้ตลอดเวลา เรือหลวงชลบุรีและเรือหลวงสงขลาสามารถทำความเร็วสูงสุดได้มากกว่าเรือทุกลำของฝรั่งเศสและมีอาวุธตอร์ปิโด ซึ่งเป็นอาวุธเด็ดขาดในการรบทางเรือ เรือทั้งสองน่าจะอาศัยความชำนาญภูมิประเทศที่เป็นเกาะแก่งบริเวณเกาะช้างซึ่งเหมาะกับยุทธวิธีของเรือตอร์ปิโดเข้าด่าบลที่ยิงอาวุธเด็ดขาดต่อเรือลามอตต์ปีเกต์และเรืออื่น ๆ ของฝรั่งเศสได้ ทำให้ผมยังสงสัยว่าผลการรบจะออกมาเช่นที่ผ่านมาหรือไม่

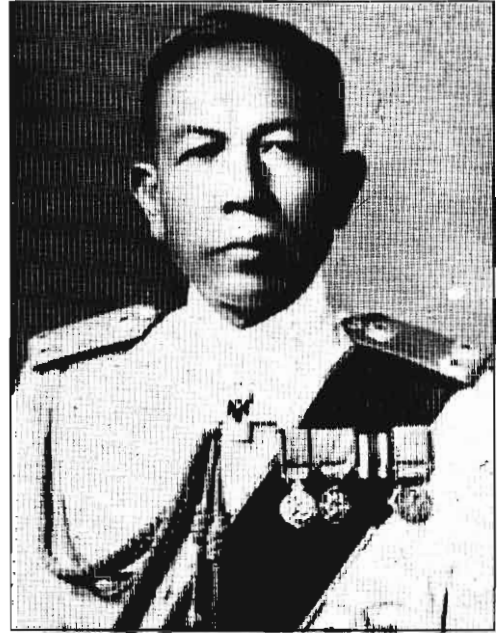
สำหรับคำถามที่ว่า เรือดำน้ำของเราทั้ง ๔ ลำซึ่งเป็นอาวุธที่ฝรั่งเศสเกรงกลัวมากที่สุดไปไหน? นั้น มีหลักฐานปรากฏว่าเรือดำน้ำของเราทั้ง ๔ ลำได้ผลัดกันออกลาดตระเวนในอ่าวไทยครั้งละ ๒ ลำ แต่ด้วยระยะตรวจจับเป้าที่ไม่ไกลเช่นเรือดำน้ำปัจจุบัน รวมทั้งการที่ไม่ทราบข่าวการปรากฏตัวและความเคลื่อนไหวของกำลังทางเรือข้าศึก ทำให้แนวลาดตระเวนที่วางไว้

เมื่อเปรียบเทียบกับความกว้างขวางของ
อ่าวไทยแล้ว จึงเป็นเรื่องยากที่เรือดำน้ำของ
ฝ่ายเราจะได้มีโอกาสตรวจพบกำลังกองเรือ
เฉพาะกิจฝรั่งเศส ซึ่งผมไม่อยากจะคิดเลย
ว่าหากเรือดำน้ำของเราได้พบกับกองเรือ
ฝรั่งเศสแล้วอะไรจะเกิดขึ้น เพราะยังจำ
ได้ว่าบทเรียนในสงครามโลกครั้งที่ ๑
เรือดำน้ำเยอรมันเพียง ๑ ลำ ได้จมเรือรบ
อังกฤษไปในคราวเดียวกันถึง ๓ ลำ

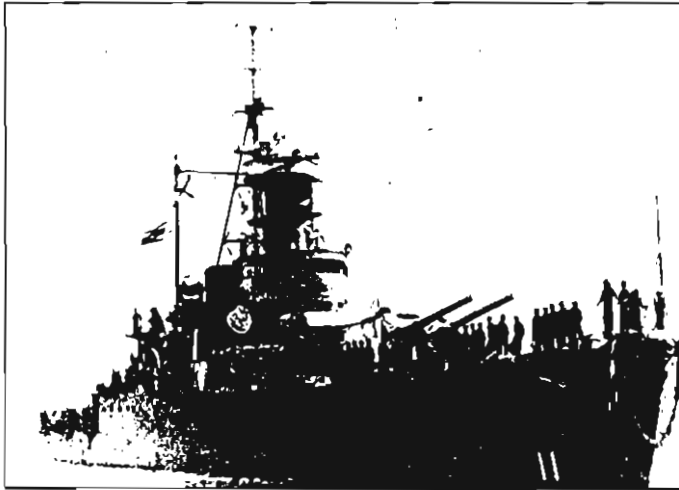
ส่วนที่ถามกันว่า ทำไมกองทัพเรือจึง
ไม่ชิงทำการรุกเช่นเดียวกับกองทัพบกและ
กองทัพอากาศ? ทำไมจึงเลือกที่จะตั้งรับ?
ผมได้เรียนถามผู้ใหญ่หลายท่านแต่ก็ไม่
ทราบแน่ชัดว่าทำไม จนกระทั่งผมได้มี
โอกาสอ่านหนังสือ “กรรมรณไฟกับกรณี
พิพาทอินโดจีนฝรั่งเศส” ที่เขียนโดยพันเอก
แสง จุละจาริตต์ หน้า ๒๓๒ โดยบังเอิญ
จึงทำให้ได้ทราบว่า กองบัญชาการทหารสูงสุด
ได้ออกโอวาทยุทธการสั่งให้ ทหารเรือ
ปฏิบัติการภายในน่านน้ำไทยเท่านั้น ห้าม
ทหารเรือรุกล้ำเข้าไปในเขตน่านน้ำอินโดจีน
เป็นอันขาด ด้วยโอวาทยุทธการฉบับนี้
จึงทำให้ ๓ เหล่าทัพของกองทัพไทยใช้
“ยุทธศาสตร์คู่ในสงคราม (อินโดจีน) เดียว”
กล่าวคือ กำลังทางบกกับกำลังทางอากาศ
ใช้ยุทธศาสตร์ทางรุก ในขณะที่กำลัง
ทางเรือใช้ยุทธศาสตร์ทางรับในสงคราม
เดียวกัน !

ถ้าเช่นนั้น กองทัพเรือมีหนทางปฏิบัติ

พลเรือเอก สินธุ์ กมลนาวิน

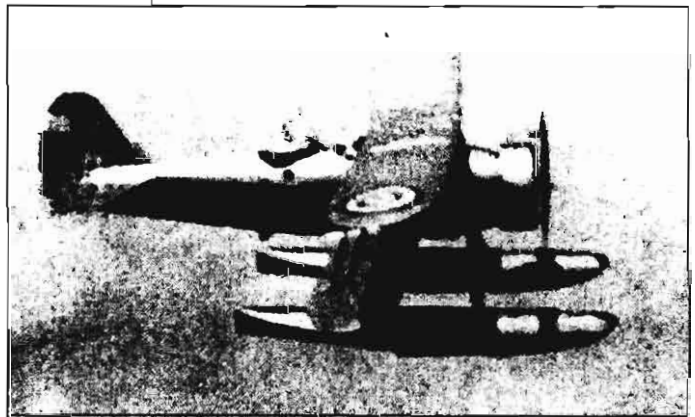
อื่นในสงครามอินโดจีนหรือไม่? ผมขอตอบ
ว่ามีและผมมีความเชื่อมั่นว่า พลเรือเอก สินธุ์
กมลนาวิน ท่านผู้บัญชาการทหารเรือ
ซึ่งท่านดำรงตำแหน่งเสนาธิการทหารเรือด้วย
มีหนทางปฏิบัติอื่นและความจริงท่านอาจจะ
คิดทำอย่างอื่น มิใช่สิ่งที่กองทัพเรือต้อง
ดำเนินการไปในระหว่างสงครามอินโดจีน
ความเชื่ออันหนึ่งในหมู่ทหารไทยก่อนที่จะ
เกิดสงครามอินโดจีนซึ่งเป็นที่ทราบกันดีก็คือ
ไทยคงต้องทำสงครามกับฝรั่งเศสไม่วันใดก็
วันหนึ่ง ในส่วนของกองทัพเรือนั้นปรากฏ
หลักฐานว่ากำลังพลของเรือหลวงธนบุรีเคย
ปรารภกันเมื่อคราวจอดเรือร่วมอ่าวกับเรือ
ลามอตตีปีเกต์ที่มะนิลาว่าสักวันเรือหลวง
ธนบุรีคงต้องสู้กับเรือลามอตตีปีเกต์ ดังนั้น
ท่านผู้บัญชาการทหารเรือก็คงต้องตระหนัก

เรือปืนหนัก เรือหลวงธนบุรี

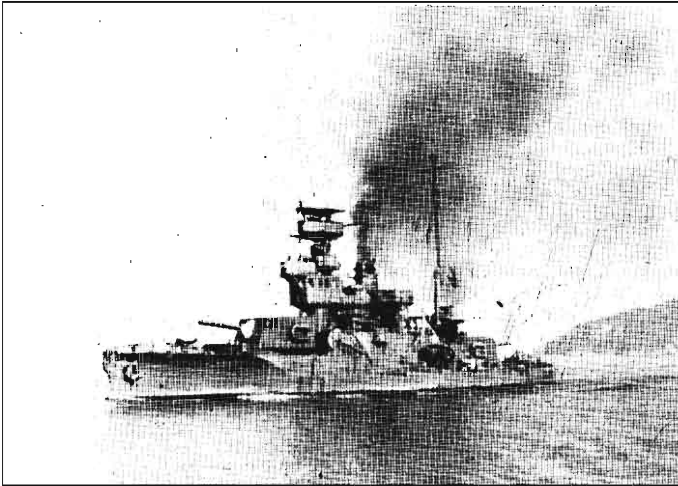
ถึง “ฝรั่งเศส ข้าศึกที่น่าจะเป็นไปได้” (Potential Enemy) เช่นกัน แม้ว่าจะไม่มีเอกสารการประเมินยุทธศาสตร์หรือแผนการทัพของกองทัพเรือในยุคนั้นหลงเหลืออยู่ ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากเอกสารของกองทัพเรือจำนวนมากได้ถูกทำลายไปในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ไม่สงบระหว่างการรับมือเรือชุด “แมนฮัตตัน” จึงทำให้ไม่อาจจะทราบได้อย่างแน่ชัดว่ากองทัพเรือในยุคนั้นประเมินยุทธศาสตร์หรือวางแผนการทัพไว้เช่นใด แต่จากการจัดทำ “โครงการบำรุงกำลังทางเรือ” ของพลเรือเอก สิ้นธุ์ ฯ ซึ่งได้ผลักดันให้รัฐบาลในยุคนั้นจัดสรรงบประมาณให้กองทัพเรือสร้างกำลังทางเรือจนในที่สุดกองทัพเรือได้รับงบประมาณมาสร้างกำลังทางเรือตามแนวทางของ

โครงการบำรุงกำลังทางเรือซึ่งประกอบด้วยเรือปืนหนักชั้น ศรีอยุธยา ๒ ลำ เรือตอร์ปิโดใหญ่ ชั้น ชลบุรี ๗ ลำ เรือดำน้ำ ชั้น มัจฉาณุ ๔ ลำ เรือสลุป ชั้น แม่กลอง ๒ ลำ เรือวางทุ่นระเบิด ชั้น ทนองสาหร่าย ๒ ลำ พร้อมทุ่นระเบิด ๒๐๐ ลูก เรือตอร์ปิโดเล็ก ชั้น ตากใบ ๓ ลำ เรือลำเลียง ๑ ลำ (เรือหลวงสีซัง) เครื่องบินทะเลแบบราชนาวี ๑ (บรน.๑) จำนวน ๖ เครื่องกำลังทางเรือเหล่านี้ลำสุดท้ายคือเรือหลวงธนบุรีเดินทางมาถึงประเทศไทย

เครื่องบินทะเลแบบราชนาวี ๑ (บรน.๑)

เมื่อ ๕ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๑ ซึ่งเป็นเวลา ก่อนการรบที่เกาะช้างจะเกิดขึ้น ๒ ปีเศษ ดังนั้นกำลังทางเรือเหล่านี้ น่าที่จะได้รับการฝึกจนเข้าที่และมีความพร้อมรบค่อนข้างสูง จากแนวความคิดการเสริมสร้างกำลังทางเรือที่กองทัพเรือดำเนินการ เมื่อรวม

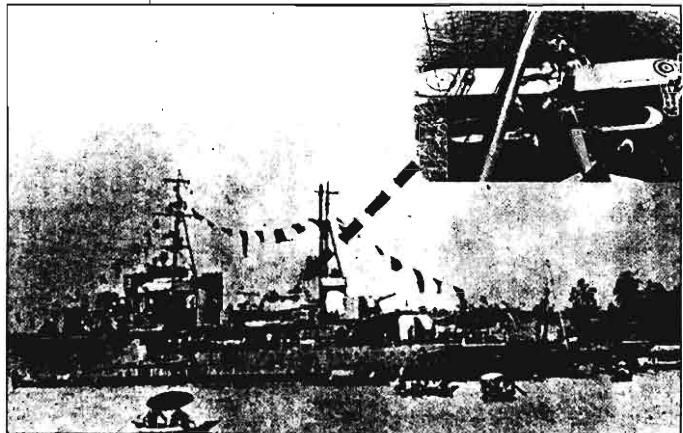

เรือปืนเบาชั้น เรือหลวงรัตนโกสินทร์

กำลังทางเรือเดิมซึ่งมีเรือสำคัญเช่น เรือปืนเบาชั้น รัตนโกสินทร์ ๒ ลำ แล้ว ด้วยกำลังทางเรือของไทยที่มีอยู่ก่อนการรบที่เกาะช้าง จึงน่าจะอนุมานได้ว่า กองทัพเรือได้เตรียมหนทางปฏิบัติในการรบกับฝรั่งเศส ด้วยการปฏิบัติการทางรุก โดยน่าจะใช้เรือวางทุ่นระเบิดปิดฐานทัพท่าเรือสำคัญของฝรั่งเศสในเวียดนามโดยเฉพาะปากแม่น้ำโขงและบริเวณใกล้เคียง เสริมด้วยการใช้เรือดำน้ำปิดล้อมตัดเส้นทางคมนาคมทางทะเล รวมทั้งโจมตีกำลังทางเรือของฝรั่งเศสบริเวณด้านนอกของสนามทุ่นระเบิด เพื่อลิดรอนกำลังทางเรือเข้าศึกและตัดการเพิ่มเติมยุทธโศปกรณ์ ซึ่งรวมถึง ยุทธปัจจัยสำคัญ อาทิ น้ำมันเชื้อเพลิง พร้อมกันนี้ก็จะใช้เครื่องบินทะเลทั้งจากสนามบินบก

ของกองทัพเรือ และจากเรือสลูปลาตระเวนค้นหากำลังทางเรือข้าศึกที่อาจจะหลงเหลืออยู่และใช้กำลังทางเรือทั้งหมดที่มีอยู่ซึ่งมีกำลังเหนือกว่ากำลังทางเรือของฝรั่งเศสเข้าทำการรบขึ้นแตกหักโดยใช้เครื่องบินทะเลสนับสนุนการรบ ทั้งนี้ก็เพื่อควบคุมทะเลโดยเฉพาะใน

อ่าวไทยซึ่งเป็นเส้นทางลำเลียงทางทะเลที่สำคัญของประเทศ การปิดล้อมทางทะเลย่อมจะทำให้ศักยภาพในการทำการรบของฝรั่งเศสลดลง รวมทั้งการระดมยิงฝั่งของกำลังทางเรือของไทยย่อมจะเป็นการบีบบังคับให้กองเรือฝรั่งเศสต้องเสียดออกมา

เครื่องบินทะเลแบบ พรน.๑ ประจำเรือสลูปลาตถูกนำลงน้ำเพื่อบินขึ้นปฏิบัติการลาดตระเวนทางอากาศให้กับเรือสลูชั้น เรือหลวงแม่กลองที่นำเครื่องบินทะเลไปกับเรือได้ นับได้ว่าบรรพบุรุษทหารเรือไทยมีสายตาวไกลทำกองทัพเรือไทยให้มี "Air Capable Ship" ก่อนนาวิกโยธินในย่านนี้

ปฏิบัติการและไม้อาจจะใช้ยุทธวิธีกองเรือคองซีฟได้

การทำลายกองเรือฝรั่งเศสหรือการปิดล้อมทางทะเลต่อฝรั่งเศสเมื่อประกอบกับการโจมตีทางอากาศของฝ่ายเราต่อเป้าหมายที่เป็นยุทธปัจจัยสำคัญ เช่น การโจมตีคลังน้ำมันที่ทำแขกของกำลังทางอากาศเมื่อ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๓ แล้วจะทำให้ฝรั่งเศสซึ่งต้องนำน้ำมันเชื้อเพลิงและยุทธปัจจัยจากภายนอกอินโดจีนเข้าประเทศ เช่นกันไม่สามารถทำการรบได้ในระยะยาว เรือรบ เครื่องบินรบ และรถถังฝรั่งเศสจะไม่สามารถทำการรบได้เพราะขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ในที่สุดกองทัพฝรั่งเศสในอินโดจีนก็ต้องยอมแพ้ซึ่งคงจะทำให้ประหัตพิริตเพื่อทหารบกและทหารอากาศไปได้หลายนาย รวมทั้งโฉมหน้าของสงครามก็คงไม่เป็นเช่นที่เกิดขึ้น

หากแนวความคิดในการปฏิบัติของกองทัพเรือตามที่อนุমানมาแล้วกระทำได้จริงทำไมกองบัญชาการทหารสูงสุดจึงไม่สั่งการให้ดำเนินการ ? เช่นกันครับจากหนังสือกรรมรถไฟกับกรณีพิพาทอินโดจีนฝรั่งเศส ท่านผู้เขียนหนังสือดังกล่าวได้กล่าวไว้อีกว่า **“รัฐบาลมุ่งที่จะให้กองทัพบกเท่านั้นเป็นตัวบีบบังคับให้ฝ่ายฝรั่งเศสต้องยอมจำนน”** หากจะมีท่านผู้ใดถามผมว่า ทำไมรัฐบาลในยุคนั้นจึงมุ่งที่จะให้กองทัพบกเป็นกำลังในการตัดสินใจการรบ ผมคงไม่เห็นด้วยกับ

ความคิดของบางท่านที่ให้เหตุผลว่าเป็นการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกันระหว่างเหล่าทัพ แต่ผมเชื่อว่าคนในรัฐบาลยุคนั้นบางท่านเคยเป็นทหารบกมาก่อน จึงอาจจะเห็นว่ากำลังทางบกของเรามีกำลังที่เหนือกว่ากำลังทางบกของฝรั่งเศส ลำพังแต่การใช้กำลังทางบกสนับสนุนด้วยกำลังทางอากาศก็เป็นการพอเพียงที่จะรบจนได้ชัยชนะแล้ว รวมทั้งการที่กำลังทางเรือสมัยใหม่ของกองทัพเรือเองก็เพิ่งจะจัดหามาได้เพียง ๒ ปีเศษ คงยังไม่มีโอกาสที่จะแสดงให้เห็นถึง **“นาวิกานุภาพ”** และยังมีโอกาสท่าความเข้าใจกับเหล่าทัพอื่น รวมทั้งบุคคลภายนอกกองทัพเรือให้ทราบถึง **“ศักดิ์ในการทำสงคราม”** ของกำลังทางเรือ นาวิกานุภาพมีความอ่อนตัวในการใช้ สามารถท่าความเสียหายให้กับข้าศึกได้ในหลายระดับตั้งแต่การใช้กำลังปิดล้อมเพื่อบีบบังคับข้าศึกโดยไม่ต้องใช้กำลังต่อดินแดนของข้าศึกเลยจนถึงการขยายกำลังทางเรือขึ้นสู่ฝั่งด้วยการโจมตีทำลายต่อตัวประเทศที่เป็นข้าศึกโดยตรงตามลำพัง หรือร่วมกับเหล่าทัพอื่นเพื่อให้ข้าศึกพ่ายแพ้ในที่สุด ผลการรบหรือการแก้ไขปัญหาระหว่างประเทศในอนาคตจึงขึ้นอยู่กับว่าเราจะรู้จักใช้กองทัพทั้งสามอย่างต้องแท้เพียงใด ทั้งนี้เพื่อที่จะนำ **“ศักดิ์ในการทำสงคราม”** ของแต่ละเหล่าทัพที่มีอยู่มาใช้ร่วมกันให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการรบเมื่อ ๖๐ ปีที่แล้ว

หรือในปัจจุบัน รวมทั้งการรบที่จะเกิดในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นแนวรบด้านตะวันออกหรือด้านตะวันตกก็ตาม ศักยภาพในการทำสงครามของกำลังทางเรือ ก็ยังคงมีอยู่ตลอดไป

ปัจจุบันมีนิมิตหมายที่ดีที่แต่ละ

เหล่าทัพได้ผนึกกำลังร่วมกันและมีความเข้าใจในบทบาทและขีดความสามารถของกันและกันมากขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก ดังนั้นในอนาคตหากว่าเราจะต้องทำการรบเราคงจะไม่ใช้ “ยุทธศาสตร์คู่ในสงครามเดียว” อีกแล้ว

NARESUAN

มูลนิธิอนุรักษ์โบราณสถาน ในพระราชวังเดิม

จัดทำหนังสือ

สารานุกรมกรุงธนบุรี

ราคาเล่มละ ๓๕๐ บาท

รายได้นำไปบำรุงรักษาโบราณสถานในพระราชวังเดิม

หาซื้อได้ตามร้านหนังสือชั้นนำทั่วประเทศ

และที่มูลนิธิอนุรักษ์โบราณสถานในพระราชวังเดิม

โทร. ๔๖๖-๙๓๕๕, ๔๗๕-๕๑๑๗